

Socialdemokraterna

Vår organisation

– en del av Socialdemokraternas medlemsutbildning

Innehåll

Förord	3	Digitalt opinionsarbete	15
Kort introduktion	4	Utbildning	15
1: Välkommen till ett folkrörelseparti	5	Kampanj	16
Folkrörelsens styrka ligger i att många tillsammans bidrar med att:	5	Vanliga kampanjmetoder och aktiviteter	17
Forma politiken	5	Fakta och argument för vår politik	17
Vara omvärldsbevakare och "örat i vardagen"	5	Dörrknackning	17
Vara en förändringskraft i människors vardag	5	Telefonkontakt	17
Vara budskapsbärare	5	Kampanja i nätverk	17
Medlemmarna är grunden	5	Nätburet kampanjarbete	17
En del av en större arbetarrörelse	6	Dela ut flygblad	18
Bildning stärker folkrörelsen	6	Media	18
Diskussionsfrågor	7	Första maj – en årlig tradition	18
2: Socialdemokraternas organisation	9	Några saker som händer i valrörelsen	19
Föreningar	9	Samordning	19
Arbetarekommunen	10	Valmanifest eller valplattform	19
Partidistriktet	11	Kommunikationsmaterial	20
Partistyrelsen	11	Digital dialog och kommunikation	20
Verkställande utskottet	11	Information på reklamplats	20
Programkommissionen	12	Politikerutfrågningar	20
Partikongressen	12	Debatter	20
Motioner till partikongressen	12	Stora valmöten	20
Nomineringar och samarbete	12	Valaffischering	20
Stadgarna ger organisationen fast mark under fötterna	12	Valstugor	21
Diskussionsfrågor	13	Slutspurten lönar sig	21
3: Folkrörelsearbete, kampanj, valrörelse	14	Aktiviteter på valdagen	21
Folkrörelsearbete	14	Valvaka – att vänta in valresultatet tillsammans	21
Mötets roll	14	Diskussionsfrågor	22
Medlemsvärvning	14	Studiehandledning och tips till cirkelledaren	23
Politikutveckling	15	Vad är en studiecirkel?	23
		En bra studiecirkel...	23
		Cirkelledarens roll	23
		Tips för en bra cirkel	23
		Så kan ni arbeta i cirkel	24
		För att komma igång	24

Socialdemokraterna och ABF har tillsammans skrivit detta studiematerial. Du får sprida materialet fritt. Du kan ladda ner studiematerialet från <https://socialdemokraterna.abf.se> Där kan du också läsa mer om vårt studiearbete.

Foto framsida: Sofia Fanberg

Förord

Foto: Martin Arvebro/Socialdemokraterna.

Genom en öppen och utåtriktad verksamhet sprider vi socialdemokraternas idéer och på så sätt stärks vår organisation och politik.

De flesta som går med i Socialdemokraterna gör det för att de vill vara med och förändra och påverka samhällsutvecklingen. Oavsett skälen till medlemskapet ska det vara ett spännande steg att ta.

Medlemskapet innebär att man får möjlighet att tillsammans med andra diskutera viktiga frågor och genom den politiska beslutsprocessen vara med i det demokratiska samhällsbygget.

Socialdemokraterna är ett folkrörelseparti och för att vara en folkrörelse krävs många medlemmar. Det krävs också att medlemskapet ger möjligheter till engagemang utifrån den enskildes förutsättningar och vilja. Ett väl fungerande politiskt arbete kräver därför en väl fungerande organisation. Organisationen är ett medel

för att nå målsättningen om en verksamhet som speglar medlemmarnas vilja och där politiska beslut diskuteras och beslutas.

Vi hoppas att det här studiematerialet ska ge dig kunskaper om vår organisation och inspiration till att engagera dig. Studiematerialet riktar sig till alla medlemmar som är intresserade, både nya och de som har varit med en tid.

Hoppas ni får en riktigt givande studiecirkel tillsammans!

Tobias Baudin
Partisekreterare

Tomas Eneroth
Studieledare i Partistyrelsen

Kort introduktion

Foto: Sofia Fanberg/Socialdemokraterna.

Det här är ett studiecirkelmaterial om Socialdemokraternas organisation. Delar av det här materialet används också i våra medlemsutbildningar. Sist i materialet finner du mer om hur man kan arbeta i en studiecirkel och tips till cirkelledaren. Här följer en kort introduktion för att lätt komma igång.

Tre träffar

Detta studiematerial om organisation består av tre delar anpassade till tre träffar i en studiecirkel. Varje del har ett tema:

- 1 Välkommen till ett folkrörelseparti.
- 2 Socialdemokraternas organisation.
- 3 Folkrörelsearbete, kampanj, valrörelse.

Varje del avslutas med diskussionsfrågor. Utgå från dessa eller formulera egna frågor för diskussion när ni träffas.

1

Välkommen till ett folkrörelseparti

Välkommen till oss! Du är nu medlem i Sveriges största politiska parti. Det innebär bland annat en möjlighet att tillsammans med andra medlemmar diskutera viktiga frågor, bilda opinion, påverka och vara med i det demokratiska samhällsbygget.

Socialdemokraterna är ett folkrörelseparti. Folkrörelsetanken är en grundsten i den svenska demokratin. Människor organiserar sig i föreningar för att arbeta tillsammans för att förändra, i stort och i smått. Olika folkrörelser finns i vår vardag och bedriver verksamhet utifrån medlemmarnas beslut. Folkrörelsernas föreningsliv gör oss till aktiva aktörer i demokratin.

Folkrörelsens styrka ligger i att vi är många som tillsammans bidrar med att:

- **Forma politiken**

Med medlemmar i olika åldrar, med olika bakgrund, kunskaper och erfarenheter kan vi utforma en mer heltäckande politik. Vårt partis styrka bygger på det engagemang som växer fram ur människors upplevelser av vad jämlikhet och solidaritet betyder – och insikten om att det är på oss tillsammans det beror om det ska bli någon förändring. Ibland kan det kännas långt från idé till förverkligande, men att förankra politiska idéer och förslag är också en investering. Det är så förslagen testas, vässas och blir långsiktigt hållbara.

- **Vara omvärldsbevakare och "örat i vardagen"**

Det är vi medlemmar som tillsammans ger bilden av hur vårt lokalsamhälle ser ut och den tid vi lever i. Vilka är problemen, svårigheterna och

orättvisorna? Hur ser attityder och värderingar ut bland svenska folket? Hur fungerar lagstiftningen i verkligheten?

- **Vara en förändringskraft i människors vardag**

En folkrörelse som ser orättvisor och problem kan också agera för att förändra dem. I våra lokala partiföreningar kan vi påverka partiet i stort, men också organisera möten och verksamhet lokalt för att ge röst åt människors frågor och idéer.

- **Vara budskapsbärare**

Vi behöver vara många som kan beskriva vår politik för vänner, grannar och arbetskamrater, varje dag, året om, under hela mandatperioden. Vi kan visa våra värderingar på många sätt, till exempel genom att bära partisymbolen med stolthet eller dela våra inlägg på sociala medier.

Medlemmarna är grunden

Partiets bas är medlemmarna och varje medlem är lika mycket värd. Målsättningen är att verksamheten ska spegla medlemmarnas vilja och att de prioriteringar som görs av partiets medlemmar ska fångas upp. Vi ska ständigt välkomna fler till vår rörelse. Bara så kan vi vara det mest relevanta och folkligt förankrade partiet i Sverige. Bara så kan vi uppmärksamma problem i vardagen och presentera trovärdiga lösningar. Genom en öppen och utåtriktad verksamhet sprider vi socialdemokratins idéer. På så sätt stärks vår organisation och politik.

En demokratisk organisationsstruktur möjliggör för medlemmar att påverka politiken, välja dem som vi har förtroende för till olika uppdrag och utkräva ansvar

av dem vi väljer att företräda oss i olika sammanhang. De som fått förtroende att företräda Socialdemokraterna i ett offentligt uppdrag har till uppgift att fatta de beslut som krävs, utifrån ekonomiska realiteter och utifrån de överväganden, den debatt och de åsikter som kommer fram i vårt parti och bland väljarna i stort. Ett förtroende i en demokratisk organisation måste vara ömsesidigt för att det ska fungera, där medlemmarna har förtroende för företrädaren de har valt och företrädaren har förtroende och respekt för medlemmarna.

En del av en större arbetarrörelse

Många socialdemokrater är aktiva i fler folkrörelser än i partiet. Detta är en nyckel till framgång för vår rörelse och en viktig förklaring till det starka förtroende vårt parti har bland många människor. Vårt parti har varit med och byggt upp åtskilliga organisationer som spelar en viktig roll för att förändra samhället, såsom exempelvis ABF, Unga Örnar och Folkets Hus och Parker. Därutöver finns många organisationer som delar vår människo- och samhällssyn och står vårt parti nära på olika sätt, som Hyresgästföreningen och konsumentkooperationen.

Den facklig-politiska samverkan mellan Socialdemokraterna och fackförbunden inom LO bygger på att organisationerna är en del av samma rörelse. Som organisationer inom arbetarrörelsen delar vi samma värderingar både när det gäller samhällsförändring

och samhällsutveckling. Med facklig-politisk samverkan menar vi en långsiktig, kontinuerlig samverkan mellan Socialdemokraterna och LO samt LO:s förbund. Syftet är att åstadkomma förändringar som är bra för löntagarna. Strävan efter att löntagarna ska få leva bra liv, i ett bra samhälle, har förenat arbetarrörelsen under alla år det socialdemokratiska partiet har funnits och verkat. Det är alltså gemensamma politiska mål för att stärka frihet och jämlikhet som är basen för det facklig-politiska samarbetet.

Bildning stärker folkrörelsen

Studier spelar en grundläggande roll för att bygga en stark folkrörelse. Olof Palme, som var Socialdemokraternas partiledare från 1969 till 1986, beskrev en gång Sverige som en ”studiecirkeldemokrati”.

Studiecirkeln och den övriga folkbildningsverksamheten har gett människor möjlighet att påverka sin livssituation och samhället i stort. Genom studiecirkelar har människor också lärt sig respektera sin egen och andras åsikt, något som skapat tolerans och en vana att lyssna på argument.

Det var Socialdemokraterna, LO och konsumentkooperationen som startade ABF, och det finns en viktig poäng att vi bedriver studier tillsammans med ett studieförbund som delar de socialdemokratiska värderingarna.

Det här studiematerialet om vår organisation är del av partiets grundläggande medlemsutbildning som handlar om att ge varje medlems förutsättningar att stärka sin kunskap om vår ideologi, vår organisation och historia. Varje partidistrikt och arbetarekommun har ansvaret att erbjuda nya medlemmar studier och bestämmer själva formen för den.

Alla studiematerial som tagits fram på riksnivå finns samlade på partiets och ABF:s studieportal, socialdemokraterna.abf.se.

Foto: Jesper Hallén/Socialdemokraterna.

Diskussionsfrågor:

- Vad fick dig att ta steget att bli medlem i Socialdemokraterna?
- Vilka politiska frågor brinner du för?
- Vilka förväntningar har du på ditt medlemskap?
- Vad innebär ordet "folkrörelse" för dig?
- Hur involverar vi så många som möjligt i att forma Socialdemokraternas politik?
- Hur kan Socialdemokraterna vara en förändringskraft i människors vardag?
- Är du aktiv i andra folkrörelser än Socialdemokraterna? Vilka då, i så fall? Hur upplever du att dina olika engagemang hänger samman?
- Hur kan vi på lokal nivå samverka med fackföreningsrörelsen?
- Vad behöver du för att kunna påverka politiken och vara mer aktiv inom Socialdemokraterna?

Tips på aktivitet: Starta en studiecirkel om en politisk fråga du brinner för, gärna tillsammans med fackliga partivänner. Kontakta din lokala ABF-avdelning så hjälper de dig att komma igång. Din lokala ABF-avdelning hittar du på abf.se

Foto: Mathias Hansson/Socialdemokraterna.

2

Socialdemokraternas organisation

Socialdemokraterna är ett stort parti, med en stor partiorganisation. Som ny medlem kan det vara svårt att få en överblick. I det här avsnittet försöker vi förklara hur de olika delarna i organisationen hänger ihop. Från den lokala socialdemokratiska föreningen till partikongressen och partistyrelsen med det verkställande utskottet.

Du är medlem i en arbetarekommun. Det är partiets lokala huvudorganisation på kommunnivå. Inom en arbetarekommun finns det ofta föreningar och klubbar som driver det lokala politiska arbetet. Arbetarekommunerna är samlade i partidistrikt. Det finns 26 partidistrikt i landet som tillsammans bildar partiets riksorganisation.

Föreningar

När det finns socialdemokratiska föreningar och klubbar så är deras uppgift att utveckla medlemskapets värde, forma politiska förslag i dialog med medborg-

arna och inte minst verka för att fler ska välja att bli medlemmar i Socialdemokraterna.

Om du inte själv valt en specifik förening när du gick med blir du medlem i en förening i ditt närområde. De föreningarna som inte bygger på ett särskilt intresse eller liknande kallas ibland för geografiska föreningar, helt enkelt för att indelningsgrunden för föreningen är geografisk.

Men föreningen eller klubben kan också utgå från intresse eller verksamhetsområde, snarare än efter var medlemmarna bor, till exempel facklig-politisk gemenskap. Vi har också många föreningar som bygger på andra gemensamma utgångspunkter så som Unga (S), Bosniska S-föreningen och Kultursossen.

Utöver dessa har vi våra fem sidoorganisationer: SSU, S-kvinnor, Socialdemokrater för Tro och Solidaritet, S-studenter och HBTQ+Socialdemokrater.

Föreningens verksamhetsområde fastställs i arbetarekommunens organisationsplan. Alla som kan ställa sig bakom Socialdemokraternas partiprogram och partistadgar och som betalar medlemsavgiften kan bli medlem i föreningen eller klubben. Det är föreningens eller klubbens medlemsmöte som är det högsta beslutande organet. Årsmöte hålls före februari månads utgång och då ska bland annat styrelse väljas med minst fem ledamöter.

Vilket partidistrikt, arbetarekommun och förening du tillhör ser du på vårt intranät "Rosen för alla" under "Mina grupper". På "Rosen för alla" kan du som medlem få information om vad som händer i din förening.

Foto: Sofia Fanberg/Socialdemokraterna.

Foto: Simon Johansson/Socialdemokraterna.

Arbetarekommunen

Arbetarekommunen är partiets lokala huvudorganisation. Det är en sammanslutning för alla föreningar och klubbar i kommunen. En beslutad organisationsplan visar vilka föreningar och klubbar som ingår i arbetarekommunen. Arbetarekommunen planerar och leder partiets deltagande i allmänna val i kommunen samt utvecklar och samordnar den lokala verksamheten. De ansvarar också för att utveckla medlemskapets värde och verka för att fler ska välja att bli medlemmar i Socialdemokraterna.

Socialdemokraterna har flera sidoorganisationer som är nära knutna till partiet: ungdomsförbundet SSU, kvinnoförbundet S-kvinnor, studentförbundet S-studenter, förbundet HBTQ+Socialdemokrater samt förbundet Socialdemokrater för tro och solidaritet. I de flesta fall är sidoorganisationernas föreningar och klubbar också föreningar inom sin arbetarekommun. Det ger lokala SSU-klubbar, S-kvinnoklubbar och så vidare samma rättigheter till att skriva motioner, ha representanter på arbetarekommunens årsmöten, och föreslå kandidater till

uppdrag som andra partiföreningar. Om du vill veta mer om sidoorganisationerna kan du läsa mer på deras webbplatser: ssu.se, s-kvinnor.se, s-studenter.se, troochsolidaritet.se och hbtqs.se.

Arbetarekommunen kan välja att införa ett representantskap, till vilket klubbar och föreningar utser ombud i förhållande till sitt medlemsantal. Om arbetarekommunen inte infört representantskap har alla medlemmar rätt att delta i arbetarekommunens möten.

Arbetarekommunens medlemsmöte är högsta beslutande organ, såvida inte representantskap införts. Motion till medlemsmöte eller representantskapsmöte kan väckas av varje enskild partimedlem eller socialdemokratisk grundorganisation som tillhör arbetarekommunen, liksom organisationsansluten facklig organisation.

Årsmöte i arbetarekommunen ska hållas före mars månads utgång. På årsmötet väljer medlemmarna vilka som ska sitta i arbetarekommunens styrelse. Styrelsens uppgift är att leda verksamheten i enlighet med stadgar och beslut. Styrelsen ska argumentera för

partiet och dess politik, utarbeta kommunalpolitiska handlingsprogram samt stödja föreningarnas och klubbarnas verksamhet. Styrelsen har också arbetsgivaransvar gentemot den personal som är anställd. Arbetarekommunens styrelse ska bestå av minst sju ledamöter. Ordförande och kassör väljs särskilt. Studieleddare, facklig ledare och medlemsansvarig ska också ingå i styrelsen. Inom styrelsen kan ett verkställande utskott väljas.

Partidistriktet

Partidistriktet är partiets regionala huvudorganisation för alla arbetarekommuner inom ett geografiskt område, som i många fall motsvaras av länsindelningen. Partidistriktet ska leda Socialdemokraternas deltagande i allmänna val inom distriktet, hålla kontakt med andra organisationer, utveckla och samordna facklig-politisk verksamhet samt verka för att fler ska välja att bli medlemmar i Socialdemokraterna. Det område som utgör ett partidistrikt omfattar en eller flera valkretsar vid val till riksdagen. Distriktets högsta beslutande organ är den årliga distriktkongressen. Enskilda medlemmar och grundorganisationer har rätt att skriva motioner till distriktkongressen. Motionerna ska först behandlas av ett möte i arbetarekommunen. Motionen ska, om den antas som arbetarekommunens egen, skickas till distriktkongressen.

Ledningen för distriktets verksamhet är distriktssty-

relsen som också utgör partidistriktets högsta beslutande organ när distriktkongressen inte är samlade. Distriktsstyrelsen ska bestå av minst sju ledamöter och inom styrelsen kan ett verkställande utskott väljas.

Partistyrelsen

Partistyrelsen leder partiets verksamhet, i överensstämmelse med partiets program, stadgar och kongressbeslut. Partistyrelsen är partiets högsta beslutande organ då partikongressen inte är samlad. Partistyrelsen består av 33 ledamöter som väljs på partikongressen vart fjärde år. Av dessa 33 väljs sju ordinarie ledamöter till partiets verkställande utskott (VU) i ett särskilt beslut. Dessutom väljer partikongressen sju suppleanter för ledamöterna i VU och 15 suppleanter för övriga partistyreleledamöter.

Ordförandena för S-kvinnor, SSU, Tro och solidaritet, S-studenter och HBTQ+Socialdemokrater har yttrande- och förslagsrätt vid partistyrelsens möten, men inte rösträtt.

Partistyrelsen håller årsmöte i april och sammanträder därutöver när det verkställande mötet kallar till möte eller då minst fem partistyreleledamöter begär det.

Verkställande utskottet

Den omedelbara ledningen av partiets verksamhet har det verkställande utskottet, VU, hand om. VU ansvarar för att fattade beslut blir utförda, och har

Varför heter Socialdemokraternas kommunnivå arbetarekommun?

När det socialdemokratiska partiet bildades fanns inte dagens kommuner, i bemärkelsen något som levererar service till kommuninvånarna. Det fanns ingen välfärd, inga medborgerliga rättigheter att tala om, och långt ifrån alla kommuninvånare hade rösträtt. Att kalla den nya politiska lokala organisationen för arbetarekommun var en markering av hur man tyckte att samhället borde vara: demokratiskt, jämlikt och där arbetarna hade rättigheter.

Partiorganisationen i Stockholm, Gotland och Göteborg

Den beskrivning av partiorganisationen som du nyss läste stämmer i nästan hela landet, men inte riktigt överallt. Det finns några undantag där Socialdemokraterna lokalt är organiserade på ett annat sätt. Socialdemokraterna i Stockholms kommun är både en arbetarekommun och ett partidistrikt. Samma sak är det för Socialdemokraterna på Gotland och Socialdemokraterna i Göteborg.

arbetsgivaransvaret för de anställda vid partistyre-
sens kansli. Partikongressen väljer ordföranden och
partisekreteraren i VU särskilt. Ordföranden för
S-kvinnor, SSU, Tro och solidaritet, S-studenter och
HBTQ+Socialdemokrater har yttrande- och förslags-
rätt i det verkställande utskottet, men inte rösträtt.

Programkommissionen

Socialdemokraternas partiprogram innehåller visio-
ner och riktlinjer för partiets politik, och beskriver hur
Socialdemokraterna vill att samhället ska utvecklas.
Det är partikongressen som antar partiprogrammet.
Partikongressen utser också ledamöter i programkom-
missionen, som föreslår förändringar i partiprogram-
met och utarbetar ett nytt förslag till partiprogram när
partikongressen så beslutat. Programkommissionen
består av fem ledamöter och fem suppleanter.

Partikongressen

Partiets högsta beslutande organ är partikongressen,
som består av 349 valda ombud. Varje partidistrikt får
ombud i proportion till medlemsantalet. Kongress-
ombuden väljs av medlemmarna i distrikten.

Partikongress hålls vart fjärde år, året före allmänna val.

Yttrande- och förslagsrätt, men inte rösträtt,
har dessutom:

- partistyrelsens ledamöter
- representanter för den socialdemokratiska riksdagsgruppen
- representanter för den socialdemokratiska gruppen inom Europaparlamentet
- revisorerna
- ledamöterna i partiets programkommission
- partidistriktens ordföranden
- representanter för partigruppen i styrelsen för Sveriges kommuner och regioner
- en representant för vardera S-kvinnor, SSU, SKR, Tro och solidaritet, S-studenter och HBTQ+ Socialdemokrater.

Partiet kan också ha extra partikongresser mellan de
ordinarie partikongresserna. En extra partikongress blir
av när partistyrelsen beslutar om det, eller efter omröst-
ning bland partiets medlemmar. En extra partikongress

kan endast behandla frågor som tagits upp i kallelsen
till kongressen, som partistyrelsen beslutar om.

Motioner till partikongressen

Alla partimedlemmar, socialdemokratiska grundorga-
nisationer och partidistriktens styrelser har rätt att
skriva ett förslag, en motion, till partikongressen. En
motion kan behandla en politisk fråga där den som
skriver motionen vill få partiet att ta ställning i en viss
riktning. Det kan handla om att förtydliga eller för-
ändra partiets politik i något avseende eller förändra
partiets organisation. Motionerna från enskilda med-
lemmar eller grundorganisationer ska behandlas av
arbetarekommunen, som antingen kan anta den som
sin egen, sända in den som enskild eller avslå motionen.

Nomineringar och samarbete

En av de saker som partiorganisationen gör är att
nominera kandidater till politiska uppdrag. Både upp-
drag inom partiorganisationen, och i offentliga organ
som kommunfullmäktige eller riksdag. Det är olika
regler som gäller för hur detta går till, beroende på vilka
poster det handlar om. Kandidatnomineringar till val
till europaparlamentet, riksdagen och kommunfull-
mäktige går alltså till på olika sätt.

Socialdemokraterna har en princip om varvade listor,
med varannan man och varannan kvinna. Den princi-
pen har partiet för att uppnå en jämn könsfördelning
i uppdragen.

Därutöver finns även regler för samarbetet mellan
dem som fått förtroendeuppdrag för partiet och parti-
ets olika organisationer. Liksom det finns bestämmel-
ser om det ansvar som medlemmarna har.

Stadgarna ger organisationen fast mark under fötterna

Precis som många andra organisationer har Social-
demokraterna stadgar, en regelsamling om vilken roll
olika delar av partiorganisationen har, och hur olika
processer ska gå till. Ingen medlem och ingen del av
partiorganisationen får bryta mot stadgarna. Det kan
kanske verka formalistiskt och lite stelbent ibland,
men stadgarna är viktiga – de ger stadga åt organisa-
tionen så att alla vet vilka spelregler som gäller. Stad-
garna slår till exempel fast hur långt i förväg en kallelse
till partikongressen eller handlingar till arbetarekom-

munens medlemsmöte måste skickas ut, och vilka som har rösträtt.

Stadgarna är alltså ett interndemokratiskt rättesnöre.

Det är såklart viktigt att partiets stadgar speglar utvecklingen i organisationen och i samhället, och därför ändras stadgarna ibland. Det sker dock alltid efter noga övervägande och eftertanke.

Som ny medlem är det ibland inte alldeles lätt att förstå poängen med de formalistiska delarna på exempelvis ett årsmöte, och ibland glömmar vi andra som har varit med ett tag bort att förklara hur saker går till eller varför det är bra att göra på ett visst sätt. Om det händer dig – fråga!

Diskussionsfrågor:

- Är det viktigt för dig som är ny medlem att få en förståelse för hur hela partiorganisationen fungerar? Varför eller varför inte?
- Har du varit på något medlemsmöte eller en aktivitet än? Hur var det?
- Vilket slags politiskt arbete tycker du känns viktigt och roligt? Att samtala med medborgare och berätta om vår politik, ha ett offentligt uppdrag, till exempel i en nämnd, eller diskutera en politisk fråga med andra medlemmar och kanske skriva en motion?

Tips på aktivitet: Skriv en motion!

3

Folkrörelsearbete, kampanj, valrörelse

Folkrörelsearbete

Mötet mellan människor är demokratins livskraft och motorn i väldigt många organisationer. För arbetarrörelsen har mötet alltid varit centralt. Från början var det ett tillfälle för våra ledare att agitera för sina idéer och föra ut budskapet. Det var så kunskap om vad socialdemokratin stod för spreds. Nya medlemmar värvades, anhängare och sympatisörer upplystes. Kanske var det därför som mötet sågs som ett hot.

Det blev snabbt svårare för rörelsens pionjärer att hyra möteslokaler och poliser ingrep ofta genom att skingra deltagarna vid mötet. Som svar på behovet av egna mötesplatser byggdes Folkets Hus och Folkets Park och de blev snabbt viktiga delar av den framväxande arbetarrörelsen. Här erbjöds plats för att studera och bilda sig, men också för att roa sig och få tillfälle till förströelse. För att behovet av kunskap och bildning skulle tillgodoseas, och att alla skulle ha rätt till den, skapades rörelsens egen kultur- och bildningsorganisation – ABF, Arbetarnas Bildningsförbund. I studiecirkeln bidrar deltagarna med kunskap och erfarenheter, ledaren med pedagogiskt handlag och kanske ett material med teoretiska utgångspunkter. I denna process uppstår ny kunskap och insikter både individuellt och kollektivt.

Idag är mötet minst lika viktigt som när socialdemokratin en gång bildades. Fysiska mötesplatser och mötesformer lever vidare sida vid sida med digitala möten. Ofta krokar de effektivt i varandra.

God kunskap om nya mötesplatser och mötesformer är avgörande för vår utveckling som folkrörelse. Möten, fysiska eller digitala, är en del i att forma demokratin och se till att vi är i ständig rörelse.

Mötets roll:

- **Öppna möten dit alla är välkomna:** Kan ha en agitatorisk och/eller en medlemsvärvande roll.
- **Medlemsmöten:** syftar ofta till att formulera ny politik, bilda opinion och planera utåtriktad verksamhet.
- **Årsmötet:** Utvärdera den verksamhet som varit, välja företrädare och beslutar om framtida verksamhet.
- **Kongressen:** Läger fast politiska riktlinjer och väljer centrala företrädare.

Viktiga delar i folkrörelsearbetet är att utveckla organisationen så att vi blir fler medlemmar och fler aktiva som kan vara med och utveckla politiken och opinionsbilda, så att vi vinner val och kan genomföra våra idéer.

Medlemsvärvning

Medlemmarna är grunden i vårt parti. Ju fler medlemmar vi är, desto större möjlighet har vi att utveckla politiken, finnas ute i det lokala samhället och därigenom åstadkomma förändring.

Alla som delar våra idéer om frihet, jämlikhet, öppenhet och tolerans är välkomna som medlemmar i vårt parti. 70 procent av alla som röstar på Socialdemokraterna kan tänka sig att bli medlemmar. Vilken möjlighet! Endast när vi frågar om medlemskap blir vi fler. Att värva, och sedan välkomna och engagera nya medlemmar är därför en huvuduppgift för alla.

Politikutveckling

Genom att vara med och diskutera politiska frågor i föreningen eller i arbetarekommunen bidrar du till att utveckla politiken såväl lokalt som regionalt och centralt.

Digitalt opinionsarbete

Sociala medier är en viktig plattform för att driva opinionsbildning. Där kan du göra stor nytta genom att stötta i kommentarsfält eller genom att prata om vår

politik. Lokalt brukar det finnas digitala kampanjgrupper. På Facebook finns även en nationell grupp som heter Nätkampanj som du kan gå med i. På intranät för medlemmar "Rosen för alla" finns alltid uppdaterad information om vad man kan engagera sig i för att utveckla sitt digitala opinionsarbete. Där finns också verktyg som att ta fram texter från våra senaste nyheter för sociala medier eller att ta reda på vad vi har för politik inom olika områden.

Utbildning

Socialdemokraterna erbjuder en rad olika utbildningar både lokalt och centralt för medlemmar och förtroendevalda. Genom utbildning ökar vi vår kunskap i politiska frågor, i organisering och ledarskap. Vi vässar oss själva tillsammans med andra och växer till en stark folkrörelse.

Foto: Felix Berglund/Socialdemokraterna.

Kampanj

Foto: Ebba Grape/Socialdemokraterna.

Om det är i valrörelser som politiken och de politiska partierna verkligen sätts på prov så är det mellan valen som grunden måste läggas. Människors bild av partiet Socialdemokraterna är summan av oändligt många intryck. Allt från de politiska förslag som företrädare kommunicerar när de framträder i media till vad den enskilda medlemmen säger och lämnar för material vid dörrknackningen. Partiet Socialdemokraterna – det är alla vi tillsammans och summan av allt vi gör. I valrörelser och mellan dem.

Det är genom handling vi på bästa sätt kan visa vad vi menar med vår politik. En praktisk verksamhet i människors direkta vardag är oslagbar som opinionsbildning. Hur kan man på ett bättre sätt visa vad solidaritet, jämlikhet, jämställdhet och frihet är, än genom att visa upp exempel på bra verksamhet. Vi pratar inte bara, vi handlar också.

Om en socialdemokratisk förening vill arbeta för att motverka barnfattigdom, kan medlemmarna i föreningen både ta fram politiska förslag, till exempel skriva en motion om höjt försörjningsstöd för ensamstående med barn, och göra något praktiskt, till exempel organisera läxhjälp i ett utsatt bostadsområde,

bjuda in till gratis fritidsaktiviteter, familjefester och liknande. Vårt huvudbudskap ska alltid vara tydligt. Vi vill bygga ett starkare Sverige där var och en får möjlighet att utvecklas och ta nya steg i livet. Därför kommer vi aldrig acceptera ökad otrygghet och större klyftor mellan människor. Och därför kommer vi alltid presentera andra lösningar.

Det ska synas och höras att Socialdemokraterna är ett sammanhållet parti, från den enskilde medlemmen till de socialdemokratiska föreningarna, arbetarekommunerna, partidistriktet och partistyrelsen. Därutöver vill och behöver vi givetvis fånga upp lokalt angelägna frågor.

På flera håll i landet har socialdemokrater i mellanvalsperioder framgångsrikt genomfört samtalskampanjer om olika lokala frågor. Det är ett bra sätt att fråga, lyssna och därmed förankra de politiska förslagen i människors vardag. Det är också ett utmärkt sätt att visa hur politiskt engagemang fungerar i praktiken och bjuda in fler till medlemskap i partiet.

På intranätet ”Rosen för alla” finns underlag, mallar och korta utbildningar som stöd i arbetet med att planera kampanjer.

Vanliga kampanjmetoder och aktiviteter:

• Fakta och argument för vår politik

Det ska alltid vara enkelt att argumentera för vår politik. Därför produceras olika typer av underlag, fakta och argument för partiets politik. Underlagen syftar främst till att stärka kunskapen om våra egna konkreta förslag, men hjälper också till att synliggöra alternativen i politiken. Webbplatsen socialdemokraterna.se är en viktig källa inte bara till information och nyheter utan också till kunskap, fakta och argument om vår politik.

På vårt intranät för medlemmar ”Rosen för alla” finns vår politik och bra verktyg för att ta fram egna svar på frågor, ha även koll på nyheter från partiet. På Facebook kan du vara med i gruppen Nätkampanj där fakta och argument i aktuella frågor ofta diskuteras.

• Dörrknackning

Att knacka dörr är enligt våra erfarenheter och internationell forskning den mest effektiva metoden för att komma i kontakt med väljare. Dörrknackning är därför en prioriterad metod för att samtala med

medborgare och värva medlemmar. Många av dem som knackar dörr tycker också att det är en rolig metod som leder till bra och givande samtal där vi kan ta del av människors åsikter och idéer. I många fall används dörrknackning i dag därför som en del i arbetet med att utveckla vår politik inom viktiga områden.

• Telefonkontakt

Genom att ringa till människor får vi tillfälle att föra ett politiskt samtal som vi annars inte skulle ha fått tillfälle till. Det blir möjligt att möta människor individuellt och personligt utan att befinna sig intill varandra. På flera håll i landet har medlemmar samlats och ringt tillsammans.

• Kampanj i nätverk

Dina egna nätverk är den mest effektiva metoden för att få fler att bli socialdemokratiska väljare och medlemmar. Är du engagerad i en idrottsförening, på sociala medier eller i andra sammanhang har du en stor möjlighet att påverka andra genom det förtroende du har i dina relationer med andra människor.

Du kan skicka digitala direktmeddelande till dina vänner och följare på dina sociala medier-konton, sms till bekanta eller prata om ditt engagemang med andra föräldrar eller grannar när ni möts. Är det ett trevligt samtal – fråga om hen vill bli medlem!

En enkel öppning kan vara att fråga vad de tycker om någon aktuell fråga som du tror många har en åsikt om.

• Nätburet kampanjarbete

Via digitala kanaler kan vi uppmuntra dialog med väljare. Vi kan också snabbt kommunicera med medlemmar och sympatisörer. Vi är många med politiskt intresse och budskap som synliggör våra sympatier i sociala medier. Genom dessa personligt utformade inlägg för vi vidare vår gemensamma politik. Kommentatorsfält och digitala enkäter används ofta av medier. Också i dem är det viktigt att vi är många som gör våra röster hörda.

Gå samman i grupper och träna på argument i sociala medier, eller ge tips till varandra på sätt att

Foto: Simon Johansson/Socialdemokraterna.

bemöta olika politiska frågor. Stötta upp vid partiledardebatter eller lokalt om man driver en viktig fråga i kommunen eller regionen. Det är alltid roligare att vara flera även när man debatterar digitalt!

- **Dela ut flygblad**

När en särskild fråga ska uppmärksammas, eller i samband med större möten, debatter och utfrågningar kan flygbladsutdelning användas. Vid större arbetsplatser, vid busshållplatser, T-banestationer och spårvagnshållplatser samt vid större varuhus eller köpcentra kan flygbladen spridas till ett stort antal människor. Bladen kan informera om vår politik men också innehålla en uppmaning att komma på ett möte eller lyssna på en debatt.

- **Media**

Nyhetsrapporteringen i media rullar dygnet runt och spelar därmed stor roll när människor samlar information om de politiska alternativen. Utvecklingen av det svenska medielandskapet, där det ständigt

finns fler kanaler att bevaka och fler kanaler att nå ut genom, kräver en väl fungerade mediehantering. Ett mediearbete, och en genomtänkt strategi, som gör att vi tydligt presenterar vår politik, ger svar, kommenterar rätt saker och rättar till felaktigheter när det behövs, är nödvändigt såväl lokalt som centralt.

- **Första maj – en årlig tradition**

Första maj är arbetarrörelsens särskilda dag som firas sedan slutet av 1800-talet. Upprinnelsen var en händelse i Chicago då polis gick till attack mot strejkande arbetare. Det blev den internationella arbetarrörelsens dag. Varje år arrangeras ett stort antal möten, inte bara i Sverige utan i hela världen. Här i Sverige har vi en lång tradition att demonstrera och mötas för att lyssna på tal. Första maj är Socialdemokraternas överlägset största medlemsaktivitet. I andra länder ser uppmärksamheten annorlunda ut och Första maj är inte helgdag i alla länder.

Foto: Martin Arvebro/Socialdemokraterna.

Valrörelse

I en demokrati spelar allmänna val en central roll. Det är i valen som väljarna kan ge oss förtroende till politiska uppdrag, och därmed möjlighet att förverkliga våra politiska förslag.

Valresultatet avgör vilka partiet som kan bilda majoritet i de demokratiska församlingarna i riksdag, kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige. Utifrån det resultatet ska sedan regering, kommunstyrelse och regionstyrelse väljas.

Kampanjarbetet i valrörelsen är roligt, och intensivt. Det politiska arbetet intensifieras och den politiska debatten får allt mer utrymme i det offentliga rummet. Då är det extra viktigt att vi är många som jobbar för socialdemokratiska värderingar och förslag. Alla kan inte göra allt, men alla kan vi göra något. Därför ska det alltid vara enkelt att engagera sig i kampanjarbetet i en valrörelse.

Det kan handla om en organiserad aktivitet som att knacka dörr, dela ut flygblad eller ringa telefonsam-

tal. Men det kan lika gärna handla om att bara prata om politiska frågor med en granne eller arbetskamrat. Eller att skriva en insändare eller kanske visa att du tar politisk ställning i sociala medier.

De flesta väljare är inte alls lika intresserade av politik som oss som har valt att vara medlemmar i ett politiskt parti. Fler och fler väljare byter parti de röstar på från ett val till ett annat, och allt fler bestämmer sig sent i valrörelsen vilket parti de ska rösta på. Därför är valrörelsen viktig, och allas valrörelseinsatser är viktiga.

Socialdemokraterna är Sveriges största parti sett till antalet medlemmar. Det är en enorm styrka. Inte minst när vi ska genomföra valaktiviteter men också eftersom vi vet att människor lyssnar väldigt mycket på vänner och bekanta. Som sympatisör eller medlem i socialdemokraterna kan vi göra skillnad nästan varje dag genom att lyssna, fråga och berätta varför vi själva valt att ta politisk ställning. Så enkelt kan valrörelsearbete vara.

Några saker som händer i valrörelsen:

• Samordning

I varje valrörelse samordnar vi aktiviteter och budskap för att bli så tydliga som möjligt. Det kan röra sig om kampanjinsatser för att lyfta en sakfråga – som till exempel skolan, jobben eller sjukvården. Det kan också röra sig om att rigga en lokal organisation som tar ansvar för att få ut kampanjmaterial i bostadsområdena och på arbetsplatserna. Om du vill göra en insats i valrörelsen, men inte riktigt vet vad eller hur, kontaktar du arbetarekommunen. Där finns kampanjuppgifter du kan sätta igång med direkt.

• Valmanifest eller valplattform

Vilka frågor partiet kommer att fokusera på i valrörelsen slås fast i ett valmanifest eller valplattform. Förutsättningarna för valplattformens politik läggs fast av partikongressen året före de allmänna valen. Där bestäms politiken för de kommande åren i stora drag. Prioriteringar görs och de viktigaste politiska frågorna förs fram.

Foto: Ebba Grape/Socialdemokraterna.

När Socialdemokraternas politik ska konkretiseras till vallöften är det partistyrelsen som har det avgörande inflytandet. Det är där den nationella valrörelsens budskap och kampanjmetoder formuleras. Ofta väntar man med att precisera de konkreta löften som ska infrias vid en valseger till den mest intensiva delen av valrörelsen startar efter sommaren.

- **Kommunikationsmaterial**

I en valrörelse delar vi ut olika typer av kampanjmaterial till väljare, och skapar uppmärksamhet för Socialdemokraterna. Det handlar till exempel om mötesaffischer, valaffischer, flygblad och broschyrer som vi använder vid aktiviteter på gator och torg. Eller delningsbilder för sociala medier, mejl, valfilmer, inbjudningar till event och aktiviteter. Formen påverkar innehållet. I broschyrer kan vi till exempel ha med mer information än vi kan på affischer. De olika materialen fyller lite olika funktioner, ibland presenterar vi ett politiskt förslag detaljrikt, ibland vill vi bara väcka eller stärka en känsla. Tillsammans stärker de olika materialen det huvudbudskap som Socialdemokraterna går till val på.

- **Digital dialog och kommunikation**

Den digitala kommunikationen går hand i hand med all annan kommunikation. Via olika sociala medier och digitala kanaler når vi olika målgrupper med vårt budskap. Vi för politiska samtal, gillar, delar och kommenterar. Samt frågar de som stödjer oss om de vill bli medlemmar.

- **Information på reklamplats**

Socialdemokraterna syns också i valrörelsen genom information på betald reklamplats, till exempel annonser i tidningar och på nätet, tv-, film- och radioreklam och valaffischer på köpta stortavlor eller i kollektivtrafiken.

- **Politikerutfrågningar**

Utfrågningar av partiledare i radio, tv och i tidningarnas nätrapportering är alltid viktiga i en valrörelse eftersom många väljare följer dem. Det är också en viktig avstämningspunkt för den egna valorganisationen då man får veta vilka av de egna argumenten som bär bäst och studera motståndarnas taktik. Ofta följer media, ibland fler än de som genomfört utfråg-

ningen, upp med interaktiva följdfrågor till läsare och tittare som ger möjlighet att betygsätta den utfrågades insats.

- **Debatter**

Debatter har sin givna plats i varje valrörelse. Den mest traditionsenliga är sedan länge den partiledar-

Foto: Mathias Hansson/Socialdemokraterna.

debatt som sänds i Sveriges Television före valet. Där har alla partiledarna tillfälle att föra fram sin politik till tittarna. På senare år har flera andra debatter också genomförts. Politiska huvudmotståndare möts ofta i dueller runt om i landet. Det är ett bra sätt att tydliggöra skillnaderna mellan de alternativa väljarna kan rösta på och berätta om partiets politik. När centrala företrädare som partiledare, partisekreterare eller de ekonomisk-politiska talespersonerna möts ges läsare och tittare nästan alltid möjlighet att betygsätta deltagarnas insatser på nätet.

- **Stora valmöten**

Socialdemokraterna har lång tradition av stora valmöten. Dessa arrangemang ger viktig, ny energi till de egna valarbetarna och välkomnar nya sympatisörer. Stora valmöten är också ett sätt att visa upp att vi är en stor folkrörelse, man kan säga att dessa möten bildsätter vårt parti och vår organisation i andras ögon.

- **Valaffischering**

Organisationsaffischering i en svensk valrörelse får starta vid ett givet datum vid ett givet klockslag.

Därför behövs en särskild affischeringsorganisation. Uppdraget är att se till att affischer kommer upp och att de underhålls. Affischer som hänger på sned eller har blivit utsatta för förstörelse skadar vår kommunikation och måste bytas ut.

- **Valstugor**

En del arbetarekommuner använder valstugor. Här pratar vi med folk som antingen passerar eller som själva söker upp partiets valstuga för att få information om Socialdemokraternas politik. Om du är med och arbetar i valstugan delar du ut material och besvarar frågor. Ofta finns det ett telefonnummer du kan ringa om du får en fråga som du inte själv vet svaret på. Ibland genomför vi mindre möten vid valstugan, ofta tillsammans med en lokal förtroendevald politiker.

- **Slutspurten lönar sig**

Väljarna bestämmer sig sent för vilket parti de ska rösta på. Därför är det väldigt viktigt att bedriva valrörelse under de sista veckorna före valdagen. Under valrörelsens slutspurt öppnar människor sina sinnen för politiken och möjligheten stärks att informera om och argumentera för socialdemokratisk politik.

- **Aktiviteter på valdagen**

På själva valdagen delas valedlar ut vid vallokalerna. Längre var denna närmast valtekniska handling den enda aktivitet som politiska partier ägnade sig åt under själva valdagen. Man ville på så sätt ge väljaren tid för eftertanke inför beslutet. Men i takt med att informationsutbytet i samhället i stort har ökat kraftigt har också valkampanjerna sträckt ut sig. Aktivt politiskt valarbete tills vallokalerna stänger är numera varje politiskt partis melodi.

- **Valvaka – att vänta in valresultatet tillsammans**

När vallokalerna stänger är valrörelsen slut. Nu är det bara att vänta in valresultatet och se effekterna av allt kampanjarbete på tidiga morgnar, helger och sena kvällar. Kanske har du även hunnit med några nattliga affischeringsrundor. På många ställen i landet samlas socialdemokrater på en valvaka på valkvällen. Det är ett trevligt sätt att avrunda valrörelsen, och fira framgång eller dela besvikelse tillsammans. Om din arbetarekommun eller förening inte ordnar en valvaka är det egentligen inte mer komplicerat än att du kan göra det själv. Bjud in dina vänner och partikamrater till ett enkelt knyts och titta på den TV-sända valbevakningen och följ röstsammanräkningen på val.se tillsammans.

Foto: Sofia Fanberg/Socialdemokraterna.

Diskussionsfrågor:

- Har du deltagit i öppna politiska möten och andra aktiviteter? Vilka aktiviteter och möten tyckte du själv att det var roligast att delta i? Varför det?
- Vilka aktiviteter och möten tycker du fungerar bäst för att synliggöra vårt parti och det vi står för?
- Vad kan du göra som enskild medlem och vad kan Socialdemokraterna lokalt göra för att värva, välkomna och engagera fler medlemmar?
- Vad kan vi göra för att utveckla våra aktiviteter och mötesformer?
- Har du deltagit i en valrörelse tidigare? Om du har det, vad gjorde du och vad var roligast? Vad ser du fram emot mest att göra i nästa valrörelse?
- Hur kan vi bli fler som gör en insats för Socialdemokraterna i en valrörelse?
- Vilka metoder tror du är mest effektiva för att nå fram till människor som inte själva är politiskt aktiva?
- Vad har du för intryck av Socialdemokraternas valrörelsearbete? Arbetar partiet på ett bra sätt, eller finns det saker som kan bli bättre? Hur då?

Tips på aktivitet: Gör en kampanj, med dörrknackning, nätburen kommunikation och/eller möten, kring en lokalt angelägen fråga.

Studiehandledning och tips till cirkelledaren

Det här är en studiehandledning som hjälper er att genomföra en studiecirkel om Socialdemokraternas organisation. Syftet är att fördjupa kunskaperna om partiorganisationen och ge tips och inspiration till kampanjarbete och valrörelsearbete. Målgruppen är nya medlemmar i Socialdemokraterna men naturligtvis också andra intresserade socialdemokrater.

Det här studiematerialet finns bara digitalt men den som vill kan naturligtvis skriva ut materialet för att kunna läsa det på papper.

Vad är en studiecirkel?

I en studiecirkel träffas man regelbundet för att studera, diskutera eller öva sig på något tillsammans. Det ideala ur ett pedagogiskt perspektiv brukar vara 7–12 deltagare inklusive ledaren, men man kan vara mellan tre och 20 deltagare i en cirkel.

I en studiecirkel deltar man fritt och frivilligt, det finns ingen färdig kursplan, och alla deltagare är med och påverkar innehållet och upplägget. I en studiecirkel utgår man från deltagarnas behov och tar vara på allas erfarenheter.

Studiecirkeln är en demokratisk studie- och diskussionsform som bygger på allas aktiva deltagande. Respekt för varandra är viktigt. Ingen person får dominera diskussionerna. Alla bör få komma till tals och ungefär lika mycket. Beslut bör fattas i öppen och demokratisk anda.

Cirkelledare fungerar som en guide och inspiratör, och leder gruppens arbete framåt. Men det är i samspelet mellan cirkelledaren, deltagarna och studiematerialet som ny kunskap växer fram.

Ni ska rapportera studiecirkeln till ABF. Det finns

några formella krav för att studiecirkeln ska få ekonomiskt stöd från ABF för materialkostnader eller annat. Cirkeln måste bestå av minst nio studietimmar (en studietimme = 45 minuter) uppdelat på minst tre sammankomster. Tre deltagare inklusive ledaren är minimum.

En bra studiecirkel...

- Ger alla deltagare ungefär lika stort utrymme.
- Tar vara på allas erfarenheter.
- Kombinerar kunskapssökande med dialog och problemlösning.
- Anpassar ambitionsnivån till deltagarna.
- Låter olika perspektiv komma fram i diskussionen.

Cirkelledarens roll

Cirkelledaren har ansvar för att samordna arbetet i cirkeln, förbereda träffarna, skaffa fram studiematerialet och hålla kontakten med ABF. I en del cirklar är cirkelledaren given på förhand och ibland utser gruppen en av deltagarna att leda studiecirkeln.

Cirkelledaren är en i gruppen, inte någon som måste sitta inne med alla ämneskunskaper. Han eller hon får gärna vara en inspiratör och dela med sig av sina kunskaper, men bör inte fastna i föreläsarrollen.

Cirkelledarskapet handlar mycket om att skapa bra stämning i gruppen, få igång samtal och diskussion, göra alla delaktiga, tydliggöra vägval, hantera eventuella problem, reda ut oenighet i gruppen, och leda cirkeln mot ett gemensamt mål. Nyckelordet är dialog, och ofta handlar cirkelledarskapet mer om att ställa frågor än om att ge svar.

Tips för en bra cirkel

Som cirkelledare kan du bidra till att alla blir delaktiga, att ingen tar över, att dialogen blir konstruktiv.

Här är några tips som kan vara till hjälp:

- Gå en runda. Då får alla chansen att säga något och alla får ungefär lika stort utrymme.
- Använd en talarboll/pinne som ger rätt att prata. Den som talat färdigt kastar vidare.
- Är ni fler än åtta personer? Då kan det vara bra att dela in cirkeln i mindre grupper om två eller tre ibland, med återkoppling i storgrupp. Det gör att alla vågar delta.
- Ställ riktade frågor av typen ”Anni – vad tycker du?” Vissa måste tilldelas ordet för att säga något. Samtidigt har man förstås rätt att passa.
- Ställ en följdfråga för att locka fram mer ur en deltagare som svarat kort.
- Agera ”jokern i leken”. För in tankar och idéer som inte annars finns i gruppen.
- Försök styra in diskussionen på ämnet igen om det svävat iväg. Ställ en uppföljningsfråga.
- För stödanteckningar så att du kan sammanfatta diskussionen kring varje fråga.

Så kan ni arbeta i cirkeln

Låt gärna någon eller några av deltagarna kort återberätta vad de har läst och vilka intryck de fått i början av varje träff. Alla bör ha läst innan träffen.

Det viktigaste momentet är diskussion. Utgå från de föreslagna diskussionsfrågorna eller formulera egna. Ni kan gärna diskutera frågorna i grupper om två eller tre och sedan rapportera i storgrupp. Bjud gär-

na in en expert, organisationsföreträdare, lärare eller annan som kan svara på deltagarnas frågor och delta i diskussionen.

För att komma igång

Börja med att gå en snabb runda där alla får säga sitt namn. Ta sedan upp vad studiecirkeln ska handla om och hur dagens upplägg ser ut.

Prata igenom och bestäm praktiska saker: när ni ska ses i fortsättningen, hur deltagarna ska meddela frånvaro, fika till träffarna etcetera.

Prata om vad en studiecirkel är och hur cirkeln kan bli konstruktiv och deltagande. Kom överens om hur ni ska bemöta varandra och arbeta tillsammans.

Om deltagarna inte känner varandra bra innan cirkelns början: Låt deltagarna intervjua varandra två och två (i cirka fem minuter var) och presentera varandra för resten av gruppen. Några saker att ta reda på i intervjuerna kan vara: namn, bostadsort, sysselsättning, fritidsintresse, politiskt engagemang, och sist men inte minst förväntningar på studiecirkeln.

Samla ihop deltagarnas förväntningar och samtala en stund om dessa – hur kan de uppfyllas?

Utifrån förväntningarna kan ni formulera mål för studiecirkeln. Gå igenom studiematerialet så att alla får en överblick. Bestäm upplägget för resten av cirkeln.

**Du hittar alla våra studiematerial på:
socialdemokraterna.abf.se**

